

DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1319/2024-2-1>

О. В. Іванова

*Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,
м. Хмельницький, Україна*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0682-5607>

ivanovahuup@gmail.com

АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ПІДТРИМЦІ ТА РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДЛЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті здійснено систематизований аналіз механізмів державного управління в підтримці та розвитку фізичної культури для учнів молодшого шкільного віку. В умовах щораз більших проблем зі здоров'ям дітей та підлітків, пов'язаних із недостатньою фізичною активністю, дослідження набуває особливої актуальності. Основна мета роботи полягає в оцінюванні механізмів державного управління щодо підтримки та розвитку фізичної культури для учнів молодшого шкільного віку. У статті використано комплексний підхід, який поєднує аналіз нормативно-правових документів, дослідження практичних заходів, що реалізуються в закладах освіти. Визначено основні механізми державного управління: нормативно-правовий, економічний, організаційно-управлінський та інформаційно-просвітницький. Кожен із цих механізмів аналізується в контексті їх ролі в забезпеченні якісного фізичного виховання, з акцентом на практичні результати їх реалізації. Результати дослідження показують, що наявні механізми не завжди є ефективними, що зумовлено недостатнім фінансуванням, слабкою координацією між відомствами, а також браком актуальної інформації щодо стану фізичного виховання в школах. Окремо розглядаються проблеми підготовки педагогічних кадрів, які здійснюють фізичне виховання, та необхідність впровадження нових освітніх технологій. На основі проведеного аналізу сформульовано низку рекомендацій щодо покращення державної політики у сфері фізичної культури. Зокрема, підкреслено необхідність розроблення цілісної стратегії, яка б об'єднала всі елементи державного управління та забезпечила комплексний підхід до розвитку фізичної активності дітей. Запропоновано активізувати залучення громади та бізнес-структур до реалізації програм фізичного виховання, а також посилити інформаційно-просвітницьку роботу серед населення. Відповідно, автор статті вносить вагомий внесок у наукову дискусію щодо формування державної політики у сфері фізичної культури, пропонуючи системний підхід до її вдосконалення, що є актуальним в умовах сучасних викликів. У дослідженні підкреслено важливість інтеграції державних, місцевих та приватних ініціатив у сфері фізичного виховання, що сприятиме формуванню здорового способу життя молодого покоління та забезпечить стійкий розвиток фізичної культури в Україні. Наукова новизна статті полягає в комплексному аналізі механізмів державного управління, спрямованих на підтримку та розвиток фізичної культури серед учнів молодшого шкільного віку, що дозволяє систематизувати сучасні підходи та запропонувати практичні рекомендації для їх вдосконалення.

Ключові слова: державна політика, фізичне виховання, молодший шкільний вік, здоровий спосіб життя, освітні стратегії, нормативно-правова база, міжвідомча співпраця, інституційні механізми, управління освітою.

ANALYSIS OF PUBLIC ADMINISTRATION MECHANISMS IN SUPPORTING AND DEVELOPING PHYSICAL EDUCATION FOR PRIMARY SCHOOL STUDENTS

The article presents a systematic analysis of the mechanisms of public administration in supporting and developing physical culture among primary school students. In the context of increasing health issues among children and adolescents related to insufficient physical activity, this research is particularly relevant. The main objective of this study is to evaluate the mechanisms of public administration that support and develop physical culture for young students. The article adopts a comprehensive approach that combines the analysis of regulatory documents and practical measures implemented in educational institutions. The primary mechanisms of public administration identified include regulatory, economic, organizational-administrative, and informational-educational. Each of these mechanisms is analyzed in the context of its role in ensuring quality physical education, with an emphasis on the practical outcomes of their implementation. The research results reveal that the existing mechanisms are not always effective due to inadequate funding, weak interagency coordination, and a lack of current information on the status of physical education in schools. Additionally, the article addresses the issues related to the training of educators involved in physical education and the need for new educational technologies. Based on the conducted analysis, several recommendations are formulated to improve state policy in the field of physical culture. In particular, the need to develop a comprehensive strategy that would integrate all elements of public administration and ensure a systematic approach to fostering children's physical activity is emphasized. It is proposed to enhance community and business engagement in implementing physical education programs and to intensify informational and educational outreach among the population. Accordingly, the author of the article contributes significantly to the scientific discussion on shaping public policy in the field of physical culture, offering a systematic approach to its improvement, which is essential in the face of contemporary challenges. The study emphasizes the importance of integrating national, local, and private initiatives in the realm of physical education, which will foster a healthy lifestyle among the younger generation and ensure the sustainable development of physical culture in Ukraine. The scientific novelty of the article lies in the comprehensive analysis of public administration mechanisms aimed at supporting and developing physical culture among primary school students, which enables the systematization of existing approaches and the proposal of practical recommendations for their enhancement.

Key words: public policy, physical education, primary school age, healthy lifestyle, educational strategies, regulatory framework, interagency cooperation, institutional mechanisms, educational management.

Постановка проблеми дослідження. Забезпечення розвитку фізичної культури дітей молодшого шкільного віку має стратегічне значення для формування здорового покоління та підготовки фізично активних і соціально свідомих громадян. У цьому контексті державне управління відіграє ключову роль у створенні механізмів підтримки, розвитку і популяризації фізичної активності серед молодшого покоління. З огляду на актуальні виклики та глобальні тенденції формування ефективних підходів у підтримці фізичної культури учнів молодшого шкільного віку стає не лише питанням індивідуального розвитку, але й суспільного блага. Адже недостатня фізична активність у дитячому віці призводить до погіршення здоров'я, зниження когнітивних здібностей та потенційних економічних втрат для держави.

Рівень фізичної активності серед учнів значною мірою визначається комплексом соціально-економічних, культурних та інституційних чинників, які зумовлюють потребу в розробленні цілісної системи підтримки з боку держави. Однак

на практиці ефективність таких заходів залежить від чіткого механізму державного управління, який поєднує нормативно-правові акти, фінансові інструменти, організаційні стратегії та механізми контролю. Саме тому виникає необхідність у ґрунтовному аналізі та систематизації державних механізмів, що спрямовані на розвиток фізичної культури серед учнів молодшого шкільного віку в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У контексті державного управління фізичною культурою для учнів молодшого шкільного віку значну увагу приділено сучасним підходам до організації освітнього процесу. О. Алексєєва та І. Курліщук [1] висвітлюють необхідність запровадження європейських освітніх стандартів, наголошуючи на важливості інтеграції фізичної культури в навчальні програми. В. Базенко досліджує вплив децентралізації на розвиток фізичної культури, підкреслюючи переваги адаптації освітніх програм на місцевому рівні. У роботі О. Біляєва розглянуто правовий статус спортив-

них організацій як суб'єктів цивільного права, що є актуальним для правового регулювання цієї сфери. В. Головка та С. Майстро [4] аналізують проблеми, пов'язані з реалізацією державних програм фізичної культури у воєнний час, наголошуючи на необхідності оперативного реагування на нові виклики. С. Домбровська, С. Вавренюк та В. Палюх [5] зосереджують увагу на важливості співпраці між державними та недержавними організаціями для ефективного розвитку фізичної культури. О. Іванова [6] пропонує шляхи оптимізації державного регулювання, що може підвищити доступність і якість фізичного виховання в закладах освіти. Н. Москаленко та О. Алфьоров розглядають організаційно-методичні аспекти уроків фізичної культури, пропонуючи інноваційні підходи до стимулювання активності здобувачів освіти. Цзянь Цзе представляє досвід Китаю в управлінні фізичною культурою, відзначаючи роль приватного сектору. О. Шевчук підкреслює необхідність оновлення нормативно-правових актів для стійкого розвитку галузі, що забезпечить надійну базу для підтримки фізичної культури серед дітей. Таким чином, сучасні дослідження акцентують увагу на необхідності вдосконалення механізмів державного управління фізичною культурою, адаптації до соціальних викликів та посилення міжсекторальної взаємодії для розвитку фізичного виховання в молодшій школі.

Метою статті є здійснення аналізу механізмів державного управління в підтримці та розвитку фізичної культури для учнів молодшого шкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Системна діяльність органів державної влади щодо управління фізичною культурою і спортом на державному рівні є механізмом державного управління в цій сфері. Ця діяльність передбачає розвиток фізичної культури і спорту шляхом застосування різноманітних методів, засобів і важелів впливу з дотриманням основних принципів управління відповідно до встановлених функцій і повноважень. Державне управління у сфері фізичної культури і спорту визначається як скоординована діяльність органів державної влади, що відповідає загальнодержавним інтересам і державній політиці в цій сфері. Основною метою є створення оптимальних нормативно-правових, організаційних та адміністративних умов, що сприятимуть функціонуванню системи ресурсного забезпечення фізичної культури і спорту в Україні [7].

Механізми державного управління фізичною культурою та спортом повинні бути максимально відповідні сучасному розвитку України, реагувати на ймовірні внутрішні та зовнішні поточні зміни

в українському суспільстві та зосереджуватися на функціональній меті управління правовими, організаційними та економічними процесами, спрямованими на оптимізацію функціонування матеріальних механізмів, як-от технічне, фінансове, кадрове та інформаційне забезпечення.

Відносно цього доцільним є представлення авторського визначення поняття. Механізм державного управління в підтримці та розвитку фізичної культури для учнів молодшого шкільного віку – комплекс взаємопов'язаних нормативно-правових, фінансових, організаційних та інформаційних заходів, спрямованих на створення сприятливих умов для всебічного фізичного та психоемоційного розвитку дітей, формування в них здорових навичок, а також інтеграцію фізичної культури в загальноосвітній процес. Цей механізм охоплює забезпечення ресурсів, регуляцію та контроль державними інституціями за якістю програм фізичного виховання, мотивування педагогічних кадрів та залучення батьківської громади, що разом сприяє гармонійному зростанню особистості та підвищенню загального рівня здоров'я молодого покоління, підтримуючи суспільні пріоритети та національні цілі у сфері охорони здоров'я і освіти.

На рівні місцевого самоврядування може бути застосований (непрямий) місцевий організаційно-управлінський механізм, який регулюватиме окремі питання в підсистемі сфери «Спорт для всіх». Структура такого механізму є складною і залежно від напрямку вдосконалення певного виду опори може набувати ознак орієнтації на предмет (специфічність). Схема класифікації дозволяє більш чітко визначити зміст механізмів залежно від мети її застосування, а отже, вибрати більш ефективні методи, засоби, інструменти для її реалізації. Будь-який із зазначених вище механізмів складається з методів, інструментів та важелів впливу управління, зміст яких фактично формує зміст певного типу механізму.

Держава має гарантувати диверсифікацію джерел фінансування галузі через економічний механізм, зосереджуючись на двох основних напрямках. Перший напрям передбачає стимулювання як комерційних, так і недержавних некомерційних структур до надання послуг з фізичної культури та спорту широкому колу споживачів, охоплюючи професійних та міжнародних спортсменів, а також пропозицій, спрямованих на широкі верстви населення для сприяння їх фізичній формі та активному довголіттю.

Другий напрям полягає в розподілі обов'язків, пов'язаних з управлінням і підтримкою фізичної культури і спорту, на регіональний і місцевий

рівні управління. Це делегування створює конфлікт із початковою метою централізації управління в органах державної виконавчої влади, оскільки недержавний комерційний сектор постає проти цього завдання. З огляду на те, що фізична культура і спорт є невід'ємною частиною національної економіки, вони, безсумнівно, є і сферою державного контролю [3].

Створення економічних стимулів для представників бізнесу має вирішальне значення для стимулювання їх інвестицій. У процесі децентралізації громади отримують додатковий фінансовий ресурс під час формування бюджетів, а тому постає питання, як ефективно їх використати. У цьому контексті вкрай доцільним є законодавче закріплення 30% надходжень акцизного податку з алкогольних напоїв і тютюнових виробів, що надходять до місцевого бюджету, на розвиток фізичної культури і спорту [2].

Важливим завданням державної політики у сфері фізичної культури і спорту є створення оптимальної моделі управління галуззю. Ця модель має розмежувати та узгодити компетенцію та повноваження всіх суб'єктів фізичної культури та спорту на національному, регіональному та місцевому рівнях. Законодавча база, що регулює розвиток фізичної культури і спорту, тісно пов'язана із законами про освіту, охорону здоров'я та місцеве самоврядування. Вона охоплює широкий спектр законодавчих актів, які регулюють правовідносини, що виникають щодо прав учнів початкової школи на заняття фізичною культурою і спортом, а також на зміцнення здоров'я шляхом активного способу життя. Ці закони є важливим інструментом сучасної державної політики, спрямованої на підвищення якості життя громадян України. Розвиток системи за принципом «знизу вгору» дозволить більш ефективно задовольняти інтереси та потреби населення [8].

Фізичне виховання як окрема сфера правового державного управління регулюється різними законодавчими та підзаконними актами, які мають різний ступінь юридичної сили. У сфері спортивного права можна виділити декілька категорій правових інститутів, включаючи загальну, галузеву, підгалузеву та функціональну класифікації. Прояв цих правових інститутів виражається в конкретних актах представницьких органів та органів державного управління, а також у положеннях, статутах, правилах та інструкціях [10].

Забезпечення фізичною культурою і спортом додатково підтримується рішеннями, прийнятими обласною та міською владою. Органи місцевого самоврядування мають можливість дозволити проведення занять у спортивних закладах облас-

ного та міського типу безкоштовно або на пільгових умовах для дітей шкільного віку, дітей з мало-забезпечених сімей та багатодітних сімей. Крім того, в разі необхідності виділення компенсації за користування спортивними спорудами вона може здійснюватися за рахунок коштів державного, місцевого бюджетів чи інших передбачених законодавством джерел. Отже, можна зробити висновок, що частка бюджетних коштів, спрямованих на утримання фізкультурно-спортивних споруд і заходів, залежить від поточного стану відповідного бюджету [5].

Слід зазначити, що основні недоліки та проблеми механізмів державного регулювання пов'язані зі спробами поставити та розв'язати нові завдання за допомогою старих методів і принципів централізованого управління, які не дають бажаних результатів. Розглянемо найважливіші проблеми механізму державного регулювання фізичної культури та спорту на регіональному рівні:

- відсутня система та послідовність у реалізації запланованих заходів; слабо розвинена система моніторингу розвитку фізичної культури та спортивних послуг;

- механізми прийняття рішень, що стосуються фізичної культури та спорту, не були істотно модернізовані;

- міжвідомча координація стратегічних завдань фізичної культури та спортивної політики залишається на низькому рівні, незважаючи на створення нових координаційних структур;

- важливість фізичної культури та спорту для підтримки і розвитку фізичної культури для учнів молодшого шкільного віку на регіональному рівні лише декларується, що залишає значну кількість нерозв'язаних проблем щодо формування соціального середовища, яке сприяє розвитку цієї сфери.

Отже, значна частина організаційних структур у сфері фізичної культури та спорту в Україні та їх керівних органів є причиною низького рівня ефективності економічного механізму державного управління освітою з фізичної культури та спорту, зловживання необхідними економічними ресурсами, фінансування нецільового адміністративного персоналу. Для подолання цих проблем необхідно впровадити правові та організаційні реформи системи управління у сфері фізичної культури і спорту, які передбачають цілеспрямовану співпрацю зі спортивними клубами, які надають освітні та спортивні послуги.

Ефективне управління у сфері фізичної культури залежить від координації діяльності різних державних, громадських і приватних структур,

а також від забезпечення належного рівня компетентності педагогів і адміністраторів. Висококваліфіковані вчителі фізичної культури є основою якісного навчання. Підвищення кваліфікації педагогів через семінари, курси та тренінги є необхідною умовою успішного проведення занять. Ефективна підтримка фізичної культури вимагає узгоджених зусиль між Міністерством освіти, Міністерством охорони здоров'я та місцевими органами влади, що дозволяє комплексно розв'язувати проблеми та залучати всі необхідні ресурси. Розроблення системи моніторингу та оцінювання дозволяє аналізувати якість фізичного виховання, а також ефективність державних програм й ініціатив. Це допомагає виявляти слабкі місця і вчасно коригувати освітні процеси. Необхідно впроваджувати більш сучасні управлінські підходи та цифрові інструменти для підвищення прозорості й ефективності організаційного процесу.

Важливим складником підтримки фізичної культури серед молодшого шкільного віку є формування позитивного ставлення до здорового способу життя, що вимагає активної інформаційно-просвітницької роботи. Проведення інформаційних кампаній, семінарів і тематичних занять, спрямованих на популяризацію фізичної культури, дозволяє формувати культуру здорового способу життя в сім'ях і школах. Інформування через ЗМІ про успішні приклади фізичної активності серед дітей, організацію спортивних заходів та досягнення школярів допомагає підвищувати інтерес до фізичної активності на національному рівні. Проведення масових спортивних заходів, як-от спортивні дні, змагання, фестивалі, сприяє інтеграції фізичної культури в повсякденне життя дітей, мотивуючи їх до регулярної фізичної активності.

Інформаційно-просвітницький механізм потребує оновлення з урахуванням сучасних комунікаційних технологій, що дозволить забезпечити його гнучкість та ефективність у поширенні інформації про фізичну активність серед дітей.

Система фізичного виховання має зазнати трансформації, спрямованої на вдосконалення програмного, науково-методичного, нормативно-правового забезпечення, приведення стандартів і нормативних документів у відповідність до нових вимог і можливостей розвитку фізичної культури молодшого шкільного віку. У цьому контексті вкрай важливо розв'язати питання створення ефективної організаційної структури державної політики щодо фізичного виховання та національного законодавства. Ця структура повинна враховувати унікальні національні осо-

бливості та менталітет українського населення, а також сучасний стан і перспективи розвитку фізичної культури і спорту, поряд із соціально-економічними можливостями держави [9].

Загалом, аналіз механізмів державного управління у сфері підтримки та розвитку фізичної культури для учнів молодшого шкільного віку свідчить про необхідність комплексного підходу. Розвиток цієї сфери вимагає поєднання нормативно-правових, фінансових, організаційних та інформаційних інструментів, спрямованих на забезпечення стійкої та ефективної системи фізичного виховання в школах. Водночас існує потреба в розробленні інтегрованої системи моніторингу та оцінювання ефективності цих заходів, що дозволить своєчасно реагувати на проблеми, які виникають, та підвищувати якість фізичного виховання.

Висновки. Отже, можна зробити висновок, що ефективна підтримка фізичної культури серед учнів молодшого шкільного віку потребує підходу, заснованого на поєднанні нормативно-правових, фінансових, організаційних та інформаційних інструментів державного управління. Проте сучасні механізми підтримки фізичної активності серед учнів часто стикаються з такими проблемами, як недостатнє фінансування, брак ефективного моніторингу та неефективне міжсекторальне співробітництво. Ці аспекти потребують доопрацювання для забезпечення їх довготривалої ефективності та гнучкості в адаптації до плінних соціально-економічних умов.

Підтримка та розвиток фізичної культури серед учнів молодшого шкільного віку вимагає обґрунтованої державної політики, яка би відповідала сучасним потребам суспільства. Формування і вдосконалення механізмів державного управління в цій сфері сприятиме не лише фізичному розвитку молодого покоління, а й формуванню здорового способу життя, що є важливим елементом сталого розвитку держави.

Список літератури:

1. Алексєєва О., Курліщук І. Новітні освітні тренди в організації навчання в умовах викликів сьогодення. *Імплементація європейських стандартів в українські освітні дослідження* : збірник матеріалів IV Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (26 червня 2020 р.). Дрогобич : ТзОВ «Трек-ЛТД», 2020. С. 7–10.
2. Базенко В.А. Механізми підтримки розвитку фізичної культури та спорту в умовах децентралізації. *Молодий вчений*. 2018. № 1. С. 172–178.
3. Біляев О.О. Спортивні організації як суб'єкти цивільного права : дис. ... на здобуття наук. сту-

пеня кандидата юридичних наук : 12.00.03. Харків, 2015. 197 с.

4. Головка В.В., Майстро С.В. Необхідність удосконалення державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і масового спорту в умовах воєнного стану в Україні. *Актуальні проблеми фізичної підготовки працівників Національної поліції в умовах воєнного стану* : матеріали Регіональної науково-практичної конференції молодих вчених (в авторській редакції), (м. Кропивницький, 16 вересня 2022 року). Кропивницький, 2022. С. 32–35.

5. Домбровська С.М., Вавренюк С.А., Палюх В.В. Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні. Харків : НУЦЗУ, 2020. 313 с.

6. Іванова О.В. Удосконалення механізмів державного регулювання у сфері фізичної культури і спорту в Україні. *Публічне урядування*, 2021. № 27(2). С. 16–21.

7. Моргунов О.А. Адміністративно-спортивне право як підгалузь адміністративного права України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2013. 18 с.

8. Москаленко Н, Алфьоров О. Організаційно-методичні аспекти сучасного уроку фізичної культури. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2016. № 1. С. 196–200.

9. Цзянь Цзе. Механізм управління фізичною культурою і спортом в умовах розвитку ринкової економіки в Китаї : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2005 141 с.

10. Шевчук О.Р. Правовий механізм державного регулювання фізичної культури й спорту. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління*. 2019. № 2. С. 189–195.

References:

1. Aleksieieva, O., & Kurlishchuk, I. (2020). Novitni osvritni trendy v orhanizatsii navchannia v umovakh vyklykiv sohodennia [The latest educational trends in the organisation of training in the context of today's challenges]. *Implementatsiia yevropeiskyykh standartiv v ukrainski osvritni doslidzhennia: Zbirnyk materialiv IV Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii Ukrainskoi asotsiatsii doslidnykiv osvity (26 chervnia 2020 r.)*. Drohobych: TzOV "Trek-LTD", 7–10 (in Ukrainian)

2. Bazenko, V. A. (2018). Mekhanizmy pidtrymky rozvytku fizychnoi kultury ta sportu v umovakh detsentralizatsii [Mechanisms for supporting the development of physical culture and sports in the context of decentralisation]. *Molodyi vchenyi. 1*. 172–178. (in Ukrainian)

3. Biliaiev, O. O. (2015). Sportyvni orhanizatsii yak subiekty tsyvilnoho prava [Sports Organisations as Subjects of Civil Law]: dys. na zdobuttia nauk. stupenia kandydata yurydychnykh nauk za spetsialnistiu 12.00.03. Kharkiv, 197 p. (in Ukrainian)

4. Holovko, V. V., & Maistro, S. V. (2022). Neobkhdnist udoskonalennia derzhavnoi tsilovoi sotsialnoi prohramy rozvytku fizychnoi kultury i masovoho sportu v umovakh voiennoho stanu v Ukraini [The need to improve the state target social programme for the development of physical culture and mass sports under martial law in Ukraine]. *Aktualni problemy fizychnoi pidhotovky pratsivnykiv Natsionalnoi politsii v umovakh voiennoho stanu: materialy Rehionalnoi naukovo-praktychnoi konferentsii molodykh vchenykh (v avtorskii redaktsii)*, (m. Kropyvnytskyi, 16 veresnia 2022 roku). Kropyvnytskyi, 32–35. (in Ukrainian)

5. Dombrovska, S. M., Vavreniuk, S. A., & Paliukh, V. V. (2020). Derzhavne rehuliuвання fizychnoi kultury ta sportu v Ukraini [State regulation of physical culture and sports in Ukraine]. Kharkiv: NUTsZU. 313 p. (in Ukrainian)

6. Ivanova, O. V. (2021). Udoskonalennia mekhanizmiv derzhavnoho rehuliuвання u sferi fizychnoi kultury i sportu v Ukraini [Improving the mechanisms of state regulation in the field of physical culture and sports in Ukraine]. *Publichne uriaduvannia*, 27 (2), 16–21. (in Ukrainian)

7. Morhunov, O. A. (2013). Administratyvno-sportyvne pravo yak pidhaluz administratyvnogo prava Ukrainy [Administrative and sports law as a sub-branch of administrative law of Ukraine]: avtoref. dys... kand. yuryd. nauk. Zaporizhzhia. 18 p. (in Ukrainian)

8. Moskalenko, N, & Alforov, O. (2016). Orhanizatsiino-metodychni aspekty suchasnoho uroku fizychnoi kultury [Organisational and methodological aspects of the modern physical education lesson]. *Sportyvnyi visnyk Prydniprov'ia. 1*. 196–200 (in Ukrainian)

9. Tszian Tsze (2005). Mekhanizm upravlinnia fizychnoiu kulturoiu i sportom v umovakh rozvytku rynkovoï ekonomiky v Kytai [Mechanism of Physical Culture and Sports Management in the Development of Market Economy in China]: dys.... kand. ped. nauk: 13.00.04: Kyiv. 141 p. (in Ukrainian)

10. Shevchuk, O. R. (2019) Pravovyï mekhanizm derzhavnoho rehuliuвання fizychnoi kultury y sportu [Legal mechanism of state regulation of physical culture and sport]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Seriia: Derzhavne upravlinnia. 2*. 189–195. (in Ukrainian)

О. В. Іванова

Оглядова стаття.

Надійшла до редакції 06.11.2024

Прийнято до опублікування 18.12.2024